

श्री.जयदिप डाकटे सर

श्री.प्रविण डाकटे सर

Subscribe

इयत्ता - सहावी (12 डिसेंबर) विषय - मराठी

Subscribe

आपण समजून घेऊया.

१५

बालसभा

वाक्यातील क्रियापदाला 'कोण' असा प्रश्न विचारल्यावर जे उत्तर मिळते, तो शब्द त्या वाक्याचा 'कर्ता' असतो. वाक्यातील क्रियापदाला 'काय' असा प्रश्न विचारल्यानंतर जे उत्तर मिळते, तो शब्द म्हणजे त्या वाक्यातील 'कर्म' होय.

● खालील वाक्ये वाचा.

- (१) श्रीरंगने बासरी वाजवली.   (३) राजूने पतंग उडवला.
- (२) सुगंधाने आंबे खाल्ले.   (४) मधूने पुस्तक वाचले.

वरील वाक्यांतील क्रियापदांना 'कोण' आणि 'काय' या शब्दांनी प्रश्न विचारूया.

अ.क्र.	क्रियापद	'कोण' ने प्रश्न	उत्तर (कर्ता)	'काय' ने प्रश्न	उत्तर (कर्म)
१.	वाजवली	वाजवणारा कोण ?	श्रीरंग	वाजवले ते काय ?	बासरी
२.	खाल्ले	खाणारी कोण ?	सुगंधा	खाल्ले ते काय ?	आंबे
३.	उडवला	उडवणारा कोण ?	.....	उडवले ते काय ?	.....
४.	वाचले	वाचणारी कोण ?	.....	वाचले ते काय ?	.....

● पुढील वाक्ये वाचा व त्यांतील कर्ता, कर्म, क्रियापद ओळखा.

वाक्य	कर्ता	कर्म	क्रियापद
१. तारा क्रिकेट खेळते.			
२. यास्मीन पुस्तक वाचते.			
३. पक्षी किलबिल करतात.			
४. राजू अभ्यास करतो.			
५. शबाना स्वयंपाक करते.			
६. जॉन व्यायाम करतो.			

टेस्ट सोडवा.

ऑनलाईन टेस्ट

जाणून घेऊया.

गुणोत्तरासंबंधी महत्त्वाच्या बाबी

11

गुणोत्तर - प्रमाण

उदा. गुळाची लहान ढेप 1 किग्रॅ वजनाची आहे व गुळाच्या खड्याचे वजन 200 ग्रॅम आहे, तर गुळाच्या खड्याच्या वजनाचे गुळाच्या ढेपेच्या वजनाशी गुणोत्तर काढा.

$$\frac{\text{गुळाच्या खड्याचे वजन}}{\text{गुळाच्या ढेपेचे वजन}} = \frac{200}{1} \text{ असे लिहिले.}$$

हे बरोबर आहे का ?

गुळाच्या खड्याचे वजन ढेपेच्या वजनाच्या 200 पट आहे का ?

यात काय चूक झाली ?

प्रथम दोन्ही राशी समान एककात मोजू. यासाठी ग्रॅम वापरणे सोईचे आहे.

1 किग्रॅ = 1000 ग्रॅम

∴ ढेपेचे वजन 1000 ग्रॅम आणि गुळाच्या खड्याचे वजन 200 ग्रॅम आहे.

$$\frac{\text{गुळाच्या खड्याचे वजन}}{\text{गुळाच्या ढेपेचे वजन}} = \frac{200}{1000} = \frac{2 \times 100}{10 \times 100} = \frac{2}{10} = \frac{1 \times 2}{5 \times 2} = \frac{1}{5}$$

∴ गुळाच्या खड्याच्या वजनाचे गुळाच्या ढेपेच्या वजनाशी गुणोत्तर $\frac{1}{5}$ आहे.

समजून घ्या.

Std - Sixth Sub - Maths (Semi)

Let's learn.

Some Important Points about Ratio

11

Ratio - Proportion

Example : The weight of the large block of jaggery is 1 kg and a smaller lump weighs 200 g. Find the ratio of the weight of the lump of jaggery to that of the block.

$$\frac{\text{Weight of the lump}}{\text{Weight of the block}} = \frac{200}{1}$$

Is this right?

Is the weight of the lump 200 times that of the block?

What mistake have we made?

First we must measure both quantities in the same units.

It would be convenient to use grams here.

1kg = 1000 grams

∴ The block weighs 1000g and the lump, 200g.

$$\frac{\text{Weight of the lump}}{\text{Weight of the block}} = \frac{200}{1000} = \frac{2 \times 100}{10 \times 100} = \frac{2}{10} = \frac{1 \times 2}{5 \times 2} = \frac{1}{5}$$

Thus, the ratio of the weight of the lump of jaggery to that of the block is $\frac{1}{5}$.

read and understand.

POINTERS

1. Guess the meaning of * amazing * celebrated * crackers * paper lantern.
2. List the important points from each paragraph of the letter.
3. List the festivals we celebrate (any 5) and the important parts of their celebration.
4. Quiz the Teacher (as shown on page 40.)
You may add the following questions to your quiz.

What's the difference between ..... and ..... ?

How do we say '.....', in English?

You use ..... with ..... and ..... with / without ..... '.....' means ..... and '.....' means ..... '.....' is a ..... and ..... is a .....

What's the opposite of ..... ?

माहीत आहे का तुम्हांला ?

जैन परंपरेनुसार चंद्रगुप्त मौर्याने जैन धर्माचा स्वीकार केला होता, असे मानले जाते. आयुष्याच्या शेवटी त्याने राजपदाचा त्याग केला. उरलेले आयुष्य तो कर्नाटकातील श्रवणबेळगोळ येथे राहिला. तेथेच त्याचा मृत्यू झाला.

सम्राट अशोक : चंद्रगुप्ताने राजपदाचा त्याग केल्यानंतर त्याचा मुलगा बिंदुसार मगधचा राजा झाला. बिंदुसारच्या मृत्यूनंतर त्याचा मुलगा अशोक इ.स.पू. २७३ मध्ये सत्तेवर आला. राजा होण्यापूर्वी त्याची नेमणूक तक्षशिला आणि उज्जयिनी येथे राज्यपाल म्हणून करण्यात आली होती. तो राज्यपाल असताना तक्षशिला येथे झालेले बंड त्याने यशस्वीरीत्या मोडून काढले होते. मगधचे सम्राटपद प्राप्त झाल्यानंतर त्याने कलिंगवर स्वारी केली. कलिंग राज्याचा प्रदेश आजच्या ओडिशा राज्यात होता. सम्राट अशोकाने कलिंगवर विजय मिळवला.

वायव्येस अफगाणिस्तान आणि उत्तरेस नेपाळपासून दक्षिणेस कर्नाटक आणि आंध्र प्रदेशापर्यंत, तसेच पूर्वेस बंगालपासून पश्चिमेस सौराष्ट्रापर्यंत सम्राट अशोकाचे साम्राज्य पसरले होते.

ऑनलाईन टेस्ट

टेस्ट सोडवा.

इयत्ता - सहावी

विषय - भूगोल

६. महासागरांचे महत्त्व

महासागरांच्या समस्या

पृथ्वीचा सुमारे ७०.८०% भाग पाण्याने व्यापलेला आहे. मानव आपल्या गरजा भागवण्यासाठी ज्या कृती करत असतो त्यातून अनेक प्रकारचा कचरा निर्माण होत असतो. अशा कचऱ्यापासून प्रदूषण होते. महासागराचे प्रदूषण ही एक मोठी समस्या यातून निर्माण झाली आहे.

- तेलगळती (आकृती ६.९)
- शहरांमध्ये निर्माण होणारा घनकचरा सागरजलात टाकणे.

वाचा व समजून घ्या.

१०

बल व बलाचे प्रकार

करून पहा.

१. एक लहान दगड आणि बादलीभर पाणी घ्या. बादलीपासून साधारणपणे २० सेमी उंचीवरून तो दगड पाण्यात टाका. दगड पाण्यात पडण्याचा आवाज ऐकू येईल. आता तोच दगड साधारणपणे १०० सेमी उंचीवरून पाण्यात टाका. पुन्हा दगड पाण्यात पडताच आवाज ऐकू येईल.

वरील दोन कृतीतील आवाजांत काय फरक आढळतो? यावरून काय समजते?

२. पोते उचलण्याच्या क्रिया चित्रात दाखवल्या आहेत. एक पोते लहान आहे, तर दुसरे मोठे आहे. दोन्ही पोती उचलताना काय फरक दिसतो?

लहान पोत्यावरील गुरुत्वीय बल कमी आहे म्हणजेच त्याचे वजन कमी आहे. मोठ्या पोत्यावरील गुरुत्वीय बल जास्त आहे म्हणजेच त्याचे वजन जास्त आहे.

जास्त वजन उचलण्यासाठी जास्त बल लावावे लागते.

१०.६ : दगड पाण्यात टाकणे

१०.७ : ओझे वाहणारी व्यक्ती

सराव

वाचा व समजून घ्या.

Std - Sixth Sub - General Science (Semi)

10.

Force and Types of Force

Let's try this.

1. Take a small stone and a bucketful of water. Drop the stone into the water from a height of about 20 cm. You will hear the sound of the stone dropping in the water. Now drop the same stone into the water from a height of about 100 cm. You will hear its sound again.

What is the difference in the sounds in the two actions above? What can we conclude from this?

2. The actions of lifting a sack are shown in the picture. One sack looks empty, the other one is full. What difference do you notice in the way the two sacks are lifted?

The gravitational force on the empty sack is less, that is to say, it weighs less.

The gravitational force on the bigger sack is greater. In other words the bag weighs more.

Greater force must be applied to lift a greater weight.

10.6 : Dropping a stone in water

10.7 : Carrying a load

Read and Understand.

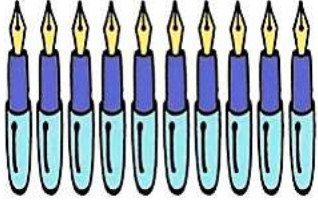
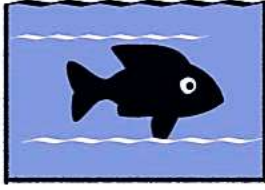
- पढ़ो, समझो और लिखो :

कठपुतली

प्रस्तुत कहानी द्वारा जीवन में वैज्ञानिक दृष्टिकोण को अपनाते हुए अंधविश्वास से दूर रहने का संदेश दिया गया है।

विशेषता हमारी

* चित्र देखकर विशेषणयुक्त शब्द बताओ और उनका वाक्यों में प्रयोग करो।

माझा ऑनलाईन अभ्यास - सराव चाचणी

इयत्ता सहावी - मराठी

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

ऑनलाईन टेस्ट अपडेट होत आहेत.

14. आता उजाडेल	Click Here
15. बालसभा	Click Here
16. सफर मेट्रोची	लवकरच
17. दुखणं बोटभर	लवकरच
18. बहुमोल जीवन	लवकरच

6. जनपदे आणि महाजनपदे

[Click Here](#)

7. मौर्यकालीन भारत

[Click Here](#)

8. मौर्य साम्राज्यानंतरची राज्ये

लवकरच

इतर विषय टेस्ट लवकरच अपडेट होतील.

